

IZVJEŠĆE ŽIRIJA SA 17. SUSRETA PROFESIONALNO VOĐENIH KAZALIŠTA ZA DJECU I MLADE HRVATSKOG CENTRA ASSITEJ , BJELOVAR /16.3.-19.3.2015.

Na 17. susretu profesionalno vođenih kazališta za djecu udruge ASSITEJ, koji se održao od 16.-19. ožujka u Bjelovaru, žiri u sastavu: Zrinka Kušević, glumica, Maja Sviben, dramaturginja i Aleksandar Bančić, dramski pedagog; odgledao je 11 predstava dramskih studija iz cijele Hrvatske. Ove godine svoj rad predstavili su:

Dramski studio Hrvatskog doma Vukovar
Dječje kazalište Branka Mihaljevića u Osijeku, Dramski studio
ZeKaeM, Učilište - Dramski studio
Kazalište Virovitica, Dramski studio
Kazalište lutaka Zadar, Dramsko- lutkarska radionica Donatolina 2
KD Pinklec, Dramski studio DADA
Dramski studio Gradskog kazališta Zorin dom Karlovac
Dramski studio Dječjeg kazališta Dubrava
Dramski studio mladih Hvar
Kazališni studio mladih HNK u Varaždinu
Dramski studio Pučkog otvorenog učilišta Velika Gorica

Zajednički nazivnik pod koji bismo mogli svesti ovogodišnji Susret, a on se očituje se kroz gotovo prikazane predstave i sve dobne skupine mladih izvođača mogao bi biti upravo *zajedništvo* - tj. uigrani i zaigrani mladi ansambli, koji najvišu kvalitetu ostvaraju dostižu kad je riječ o sadržajima koji su 'njihovi', ili onima koje su uspješno 'posvojili'. Posvećenost voditelja upravo radu na grupnoj dinamici koja omogućuje ostvarivanje podjednake zastupljenosti različitih kazališnih zadataka na pozornici, dramsko-pedagoška je kvaliteta koju svakako treba naglasiti i podržati, što ne isključuje jednako tako visoku razinu individualnih stvaralačkih kreacija mladih izvođača te vidljivu voditeljsku pažnju za svakog pojedinačnog člana skupine.

Niz predstava koje smo vidjeli uključuje izvođače raznolikih dobnih skupina s različitim 'stažem' tj. iskustvom u dramskom radu koji, unatoč tome i upravo zbog toga, na sceni djeluju ujednačeno, skladno i uigrano, gotovo na profesionalnoj razini. Kad je riječ o njihovim voditeljima, upravo te predstave svjedoče o dugogodišnjoj kvaliteti rada njihovih voditelja, jer omogućuju i sustav prenošenja znanja, vještina i iskustava ne samo od između voditelja i grupe, već između starijih i mladih izvođača. Iz tih su kombinacija proizašla, po našem mišljenju, i najbolja ostvarenja ovogodišnjeg Festivala: 'Crveno burence' Dječjeg kazališta Branka Mihaljevića iz Osijeka, čijim voditeljicama Lidiji Helajz i Areti Ćurković dodjeljujemo Nagradu Zvezdane Ladike za najbolji dramsko-pedagoški rad, te 'Veliki i mali' Dramskog studija Gradskog kazališta Zorin dom iz Karlovca (redateljica: Sanja Hrnjak), koju proglašavamo najboljom predstavom u cjelini.

S obzirom da je veliki broj predstava pokazao zavidnu razinu kad je riječ o dramaturškim i redateljskim rješenjima, izvođačkom angažmanu i vještini te pažnji posvećenoj opremi predstave u produkcijskom smislu (scenografija i kostimografija, glazba, dizajn svjetla), jedino što im možemo poželjeti je (još) što više izvedbi na pozornicama matičnih kuća, jer svojim su radom to itekako zaslužili, a sigurni smo da im iskustvo dugotrajnijeg života predstave predstavlja još jedan korak u procesu njihova budućeg kazališnog razvoja.

CVILIDRETA

redateljica: Lidija Helajz

Prva predstava ovogodišnjeg Susreta donijela nam je klasičnu bajku odjevenu u klasično ruho, no ipak uz zanimljiv, pomaknuti pripovjedački okvir koji omogućuje izvođačima različite dobi i iskustva da se pokažu u najboljem svjetlu. Upravo taj okvir donosi i najzanimljivija rješenja na planu scenskog pokreta, dok govornim dijelom svi izvođači vladaju i više nego dobro - glasni su, razumljivi i uživljeni. Odabir 'povišenog' stila glume pokazao se također odličnim odabirom za uprizorenje priče koja se igra uz stilske kostime i naznake stilske scenografije, dok prodore moderniteta vidimo povremeno u metaforičnim scenskim rješenjima te upotrebi glazbe koje, istini za volju, možda kroz predstavu ima malo previše. No glavna kvaliteta ove predstave upravo je inzistiranje na bajkovitosti predloška, uredno i dosljedno ispričanog, koji ne dopušta upadanje u banalni realizam, nego se p(r)okazuje kroz izmjenu komičnih i tragičnih situacija kojima izvođači suvereno vladaju u skladu sa svojim mogućnostima.

CRVENO BURENCE

redateljica: Lidija Helajz

asistentica redateljice: Areta Ćurković

Uz vidno stručno vodstvo voditeljica Lidije Helajz i Arete Ćurković Dramski studio Dječjeg kazališta Branka Mihaljevića u Osijeku izveo je predstavu koja je na sažet, dinamičan, duhovit i vrlo točan način prikazala svakodnevicu svog uzrasta: odnose djece i roditelja, odnose mlađe i starije djece u svakodnevnom okruženju škole pa sve do odnosa s nastavnicima. Kako su i sami napisali u programu, njihova predstava ne daje odgovore, nego potiče na razmišljanje, pa se time svatko u publici mogao lako poistovjetiti s bilo kojom od prikazanih životnih situacija, od svakodnevice u vlastitom domu i odnosa članova u obitelji, preko bombardiranja konzumerizmom do zadirkivanja po principu «došla je starija ekipa na igralište». Iako su prikazane situacije bile stereotipi, svaki od njih je bio toliko točno i precizno odigran i predstavljen, u svom točnom scenskom trajanju i istančanoj glumi da je time uzdigao cijelu kvalitetu predstave na profesionalni nivo rada na predstavi. Predstava je djelovala kao savršeno organizirani kaos u kojem svatko vrlo disciplinirano i precizno zna svoju ulogu, mjesto i vrijeme, pritom glumački usavršena do zavidnog nivoa, čime se kvalitetom i stručnim vodstvom uvelike isticala među ostalim predstavama. Svojom brzinom, vještinom i izvrsnošću mladi glumci su kupili svakog člana publike, a i žirija, tako lagodno da smo im se s punim povjerenjem prepustili. Glazba koja je pratila predstavu je bila pozadinska kulisa, nikako nametljiva, koja je dodatno obojala i podcrtala prizore i smisao predstave, a scenografija koju su činili drveni kubusi je odlično iskorištena u svojim pretvorbama u različite funkcije.

NA PUTU DO SLAVE

Voditeljica: Kristina Jakšić Balaž

Predstava 'Na putu do slave' Učilišta Zagrebačkog kazališta mladih je mjuzikl koji govori o grupi tinejdžera koji se upisuju u novootvorenu srednju školu za izvedbene umjetnosti. U 90 minuta, koliko predstava traje, pratimo njihove strahove, njihove želje za uspjehom, njihova zaljublivanja, razočaranja i ostale tinejdžerske brige. Paralelno pratimo i borbu voditelja škole s birokracijom, ali i sa željom učenika da postanu slavni bez truda. Predstava postavlja mnoga moralna pitanja (Što znači slava? Koliko je ona važna, pogotovo u razvoju mladih osoba?.), no, na žalost, ista ta pitanja ostaju visjeti u zraku do kraja predstave. Ono što čini ovu predstavu izuzetno zanimljivom jest iznimni talent izvođača, što u glumi, plesu, glazbi ili pjevanju. Izvođači songove izvide uglavnom uz pratnju matrice, ali svoj potpuni potencijal dostižu tek u onima u kojima i sviraju u živo. U predstavu je vidljivo uloženi ogroman trud cijelog autorskog tima i izvođača. Kako ovakvih mjuzikla fali na hrvatskom kazališnom tržištu, mišljenja smo kako bi, uz još malo produkcijskog truda, ovo mogao postati pravi hrvatski mladenački blockbuster.

Dramski studio Dječjeg kazališta Dubrava

KRALJ GORDOGAN

redatelj: Zoran Skalicki

Dramski studio Dječjeg kazališta Dubrava odlučio se zahtjevan scenski zadatak, poznati komad Radovana Ivšića, koji su uz stručno vodstvo redatelja Zorana Skalickog uprizarili uz puno pažnje posvećene svim elementima kazališnog izraza, od glumačkih izvedbi do vizualno impresivne scenografije i kostimografije. U razgovoru s grupom saznali smo kako je 'Gordogan' na neki način kruna dugogodišnjeg rada članova grupe te su se namjerno upustili u ovaj ne baš lagan izazov. Stvoriti uvjerljive scenske odnose na temelju Ivšićeva poetskog predloška zadatak je na kojem bi se lako 'opekli' i profesionalci, pa sa zadovoljstvom možemo reći da ga je ova grupa i više nego uspješno odradila. Ključno je da je priča jasno i razumljivo ispričana, uz nekolicinu zaista vrhunskih glumačkih izvedbi i nevjerojatnu stilsku, vizualnu i scensku dosljednost, a s druge strane, vidljiva je vjera u tekst tj. predložak koji na neki način neupadljivo 'vodi' scenska odnosno redateljska rješenja, što svjedoči o dugogodišnjem radu voditelja Zorana Skalickog, jer je uspio unutar grupe u kojoj nemaju svi jednaku količinu iskustva postići zavidan sklad, bez značajnih intervencija i prilagodbi mogućnostima grupe. S jednakim povjerenjem u tekst kao i svakog izvođača, redatelj je pokazao kako je u radu s mladim izvođačima nužno ne samo razvijanje pojedinačnih glumačkih sposobnosti i vještina, već cjelovito kazališno obrazovanje, što ih u konačnici čini vrlo kompetentnim izvođačima kompleksnog teksta poput ovoga.

SNJEŽNI KRALJ

redateljica: Dolores Kolombić

Predstava je nastala prema poetičnoj priči 'Snježni kralj', koju je pisac Damir Miloš napisao za svoju sestru glumicu Rajnu Miloš. Već na samom početku bilo je jasno da se ne radi o klasičnom dramskom tekstu, pa time niti o klasičnom dramskom luku, ali sama predstava kao da je pretendirala ka tom dramskom luku i nekoj dramskoj radnji. Zbog toga nizale su se scene vođene poetičnim tekstom, ali sasvim dramskom radnjom, pa se dogodilo neko razilaženje ta dva, u ovom slučaju nespojiva principa i kao rezultat toga dobili smo povremeno nerazumljivu cjelinu. Tema predstave je bila jasna, znali smo da se radi o zaljubljenosti, o žudnji, znali smo da je Snježni kralj bio neuhvatljiv, više kao san nego java, ali put kojim je glavna junakinja prolazila da bi došla do Snježnog kralja, bio je ispunjen međusobno nepovezanim anegdotama, koreografiranim pjesmama koje su akteri pjevali preko matrice, a da same pjesme i koreografije nisu bile u službi teme predstave. Zbog svega toga izgubila se poezija priče. Ali glavna akterica je svojom ekspresijom lica zadržala tu poeziju, čežnju i nevinu zaljubljenost, pa je stoga bila most između dramskog i poetičnog izričaja. Na kraju, svi članovi žirija su se složili da bi u toj teškoj zadaći koju su si zadali, a to je da uprizore poeziju, bilo puno točnije čuti njihove vlastite glasove kako pjevaju uživo bez nasnimljene matrice i kako bi umjesto zadane koreografije bilo zanimljivije vidjeti njihovu vlastitu interpretaciju poezije kroz pokret.

Kazalište lutaka Zadar, Dramsko-lutkarska radionica 'Donatolina 2'

ČOVJEČULJCI

redateljica: Sanja Zalović

asistentica voditeljice: Anđela Ćurković Petković

"Čovječuljci" je predstava nastala iz improvizacije na temu prijateljstva, ljubavi, strahova, psiholoških i fizičkih ograničenja. Izvodi je dvadesetak mladih polaznika koji su se pokazali vrlo vješti ne samo u glumi već i u elementima lutkarstva. Iako je grupa mješovitog dobnog sastava, razlike se uopće nisu primjećivale. Kvaliteta interpretacije i prirodnost učinile su da i eventualne sitne pogreške izgledaju poput namjerno osmišljenih reakcija. "Čovječuljci" iz predstave žive u jednom "peterpanovskom", "bezroditeljskom" svijetu igre, bajke (inteligentno korištenje dijelova iz predložka "Kući" Ljudmile Razumovske) i promišljanja o zbilji koja ih okružuje. Iskreno hvatanje ukoštac s ozbiljnim, "odraslim," temama mlada publika je vrlo pažljivo popratila. Iako se uvodna scenografija, koja je podsjećala na nešto izašlo iz filma Tima Burtona mogla bolje iskoristiti, sve u svemu ova nam je predstava u najboljem svjetlu pokazala što možemo ubuduće očekivati od ovih mladih Zadranu.

VELIKI I MALI

redateljica: Sanja Hrnjak

Najbolja predstava Susreta, neobavezno zasnovana na slikovnici Eve Janikovszky 'Da sam ja odrastao' i stvorena kroz minuciozno očišćene improvizacije grupe, donijela nam je pregršt duhovitih, vrcavih, zaigranih ali visoko funkcionalnih redateljskih i glumačkih rješenja, puno veselja igre i razinu profesionalnosti koja bi se zasigurno mogla usporediti i s mnogim repertoarnim kazališnim predstavama (što ova predstava, uostalom, sasvim zasluženno i jest - matično je kazalište prepoznalo njenu vrijednost te je već odigrana tridesetak puta). Zasigurno je da uigranosti ansambla, koji čine izvođači zaista različitih životnih dobi, moglo bi se reći od 6 do 66, pridonosi i taj scenski staž, no svakako je riječ prvenstveno o kvaliteti dugogodišnjeg rada voditeljice Sanje Hrnjak. Dok najmlađi izvođači svoj scenski put vjerojatno tek počinju, oni stariji odrasli su uz njeno vodstvo i iskustvo sticano kroz godine nesebično dijele kako s mlađim kolegama, tako i s publikom. Vrijednost ove predstave je što pruža svakome u publici mogućnost identifikacije kroz likove vlastite dobi jer smo na izuzetno duhovit način suočeni sa svakodnevnim obiteljskim, prijateljskim, susjedskim, ljubavnim situacijama, a prostor dan svakom izvođaču je pažljivo odmjereno kako bi stvorio skladnu, ponekad naizgled kaotičnu cjelinu - no to je samo vrhunski izvedena scenska prevara. Riječ je o furioznom tempu kroz koji pratimo izmjenu scena, scenografije i rekvizite, izvođača i tematskih cjelina; virtuozno uvježbanih i preciznih do najmanjeg detalja, što ostavlja dojam kao da smo proveli u gledalištu tek nekoliko minuta, a zapravo je riječ i o poprilično opsežnom scenskom zahvatu. Niti u jednom trenutku u sat vremena ritam predstave ne pada, nema nepotrebnog praznog hoda, a svi su izvođači uvijek na razini zadatka, tako da je rezultat svega izvedba koja fantastično balansira nevjerojatnu urednost tj. preciznu koreografiju 'nereda' i beskrajno razbarušenu igrivost.

ZELENKAPICA

redateljica: Snježana Lančić Prpić

Virovitički dramski studio se odlučio uprizoriti suvremenu verziju svima poznate bajke Crvenkapica, pod nazivom 'Zelenkapica', hrvatske autorice Silvije Šesto Stipančić. Kako nam je na okruglom stolu voditeljica te dramske skupine Snježana Lančić-Prpić rekla, oni su se odlučili za tu priču jer im je bilo zanimljivo prikazati što je ekvivalent vuku u današnje vrijeme. I u suvremenoj verziji te bajke mama pošalje djevojčicu Zelenkapicu baki i upozori ju da ne skreće s puta, aliovaj puta mama Zelenkapici daje novac da putem kupi šećer i kavu za bakicu i da obavezno sačuva ostatak. Tako da u suvremenoj verziji Crvenkapice, umjesto vuka, opasnost za neuku djevojčicu predstavljaju brojni izlozi na koje ona nailazi putem do svoje bake. Izlozi koji ju mame, a ona ima novce kojima raspolaže. Jako je zanimljivo to da u ovoj verziji šećer i kava igraju Zelenkapičine suputnike do bake, koji su ujedno i neki glas zdravog razuma i nagovaraju Zelenkapicu da odustane od kupovanja nepotrebnoga! A to je definitivno situacija u kojoj se svatko od nas našao u ovom pretjerano konzumerističnom svijetu. Cijelu radnju prate i prigodne pjesmice, dječji klasici poput 'Lutkica na dar', 'Šubi-dubi-dubi' i sl., koje čine prelaze u nove scene i koje su odmah bile prepoznate i objeručke prihvaćene. Predstava je lepršava, razigrana i raspjevana, pa je samim time bila odlično reagirala mala publika kojoj je i namijenjena. Jedina zamjerka je sami kraj koji je došao nekako neočekivano i u jednoj rečenici razrješio problem koji se gradio tijekom predstave. Naime, Zelenkapica je potrošila sav novac (sto kuna) koji joj je majka dala, iako ju je opomenula da ostatak

novaca mora čuvati i vratiti, štoviše čak je i prodala prvotno kupljenu kavu i šećer, ne bi li time kupila sasvim nepotrebne lopte i balone. Na samom kraju kada je Zelenkapica stigla do bake, koja u suvremenoj verziji nije stara i nemoćna, već puna sportskog duha i elana, nije joj imala što dati, jer je prodala kavu i šećer, a baka joj na sve to kaže da se ne brine i daje joj novce. Pitanje se nameće samo po sebi, koja bi onda bila pouka te priče, odnosno bakinog čina?

Dramski studio Pučkog otvorenog učilišta Velika Gorica

BITI ČOVJEK

Redateljica: Gabrijela Špehar

'Biti čovjek' predstavlja istraživački, edukativni rad kroz koji su mladi polaznici Dramskog studija POU Velika Gorica proučavali živote slavnih ličnosti iz svijetske povijesti. Tako, kroz dijalog glavnoga lika (neimenovanog znanstvenika u poznim godinama) upoznajemo Pabla Picassa, W.A. Mozarta, Alberta Einsteina, Charlie Chaplina i dr., a sve kako bi profesor na kraju predstave spoznao kako je najveća vrijednost biti i ostati čovjek. Iako je koncept vrlo zanimljiv, sam rezultat je polovičan. Ujednačenim i monotonim tempom izvedba gubi na zanimljivosti i tijekom radnje postaje predvidljiv. Predlažemo grupi i njihovoj voditeljici da se poigraju ritmom i uključe pokoji element iznenađenja koji bi se mogao postići supostojanjem svih likova na pozornici u isto vrijeme i mogućim njihovim međusobnim dijalogom.

Dramski studio Dada KD Pinklec

GENERAL KIRO MIŠ

redatelj: Davor Dokleja

Prvo što je bilo upečatljivo i što se isticalo u predstavi Pinkleca bili su živi instrumenti. Prije samog početka predstave kada je publika vidjela samo scenografiju koja je čekala da zaigra, pogled je plijenio piano i električni bas, kasnije se pojavio i saksofon i već to je naznačilo da će predstava biti zanimljiva i drugačija. Uistinu je tako i bilo. Cijeli je ansambl igrao predstavu s puno energije, vjere i vještine, što je automatski kupilo pažnju predškolske publike. Predstava je rađena prema knjizi 'General Kiro Miš', autora Hrvoja Kovačevića, ali su Pinkleci oko glavne radnje izgradili cijeli okvir predstave u formi zborske koreografije i suigre s glavnim likovima radnje, samo što se povremeno događalo da je taj okvir bivao zanimljivijim od same priče, pa čak i dramaturški precizniji. Osim iznenađenja muzikom uživo koja je izuzetno dobro pratila i atmosferski nijansirala predstavu, novi segment je bilo i spajanje živih likova sa lutkama i to su Pinkleci uspješno i zanimljivo spojili. Iako je izvedbeno sve bilo na zavidnoj razini, isplivao je ipak jedan problem dramaturške prirode, a to je sama priča, koja kao da je izgubila svoj značaj i poruku unutar tog razigranog okvira oko nje. Glavni lik priče je mali miš koji je od beznačajne životinjice, koje se svi boje, došao do čina generala. Generalom ga je proglasio sam kralj jer mu je spasio život. Međutim, iako su miš i njegov prijatelj skromni postolar glavni likovi romana oko kojih se događa i zaplet i rasplet radnje, ono što je ipak bilo najupečatljivije je upravo taj razigran Pinkečev okvir koji su tako vješto i zabavno ispleli oko same radnje.

VELIKA GLAVOBOLJA

Redateljica: Renata Eldan

Ova vrckava, duhovita i zabavna predstava se temelji na pisanom predlošku 'Cirkusgrad' autorice Ines Škuflić Horvat, na crtanom filmu 'Profesor Baltazar' te na improvizacijama samih izvođača (vrlo vješto su korištene 'klasične' dramsko-pedagoške vježbe poput 'Zrcala', 'Ministarstva smiješnoga hoda' i dr.). U Cirkusgradu sve teče normalno (koliko u takvome gradu može biti normalno) sve dok jednoga dana gradonačelnik ne dobije osobno računalo infestirano virusima koji se sele u gradonačelnikovu glavu te mu stvaraju veliku glavobolju koju nikakav lijek ne može izliječiti. Građani Cirkusgrada traže pomoć profesora Baltazara koji svojim luckastim strojem (odlično scenski riješene s raznobojnim kišobranima i oprugama) pronade lijekove za strašnu gradonačelnikovu bolest. Ta su riješena ujedno i moral priče: slikovnica, radio, cipele za planinarenje, plakat Kazališta mladih Varaždin. Bolest modernog doba (pretjerano korištenje tehnologije može se uspješno izliječiti jedino uživanjem i stvaranjem umjetnosti i kretanjem. Mnoga su zanimljiva scenska rješenja korištena u izvedbi, ali posebno bismo pohvalili korištenje džiberiša.